

Årsrapport 2007

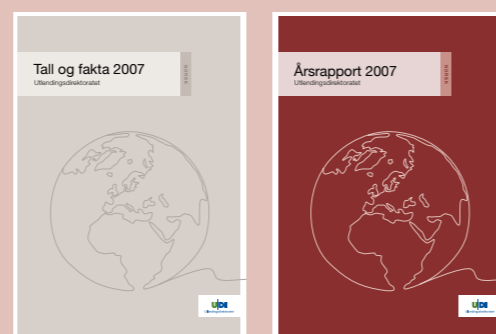
Utlendingsdirektoratet

NORSK

Innhold

Direktørens kommentar	3
Begivenhetskalendar	4
Utlendingsdirektoratet i mål og tall	5
Samarbeid i utlendingsforvaltningen	7
Internasjonalt samarbeid	8
UDIs servicesatsing	9
Nye elektroniske tjenester	11
Arbeidsinnvandring	13
Familieinnvandring	14
Møteplassar	15
Land i fokus	16
Asylsøkere og flyktninger	18
Asylmottak	20
Retur	22
Brudd på menneskerettighetene	23
UDI som arbeidsplass	25
Prosjekter i UDI	27
UDIs avdelinger og ledere	28
Økonomi	30
Regnskap	31

Tall og fakta, som publiseres med årsrapporten, gir et utfyllende bilde av utlendingsforvaltningens virksomhet i konkrete, målbare størrelser, med vekt på Utlendingsdirektoratets arbeid i 2007.

Direktørens kommentar

2007 har vært et spennende år i Utlendingsdirektoratet (UDI). Norge blir et mer og mer mangfoldig land, og stadig flere mennesker kommer hit for å arbeide og bo. Det merkes på saksmengden i UDI, som også i år økte betydelig.

I år fikk over 100 000 utenlandske borgere tillatelse til å oppholde seg i Norge, og 55 000 av disse fikk sin første arbeidstillatelse. Dette er en fordobling i løpet av de siste fire årene. Alt tyder på at denne økningen vil fortsette i årene fremover. Det nye er at mange tar med seg familien og bosetter seg i Norge for kortere eller lengre tid.

De fleste arbeidsinnvandrere kommer fra Norges nørnøråder og fra de nye EU-landene. Det er også en økende tendens at flere kommer fra land utenfor Europa. I løpet av året ga UDI nærnere 3 000 spesialisttillatelser. Over 600 av disse gikk til indiske borgere. Dette er en økning på 500 tillatelser over to år. Riktignok er dette så langt beskjedne tall, men det er meget interessante utviklingstrekk.

Også asylankomstene til Norge har økt i 2007, spesielt i siste kvartal. Samtidig innvilger vi flere asylsøknader enn før. UDI har ikke endret praksis, så det betyr at det totalt kommer flere reelle asylsøkere til landet.

Vi har bevisst satsset på å øke service og tilgjengelighet i år. Det har gitt resultater. Vår årlige brukerundersøkelse viser at flere enn før er fornøyde med den servicen og veiledningen de får fra UDI. Men vi har ambisjoner om å bli enda bedre. Derfor har vi bidratt til å utvikle en helhetlig servicestrategi for hele utlendingsforvaltningen for perioden 2008–2011. Høsten 2007 lanserte vi også UDIs strategiplan for 2007–2010. Viktige elementer i denne er service og åpenhet som blant annet betyr mer satsing på elektroniske tjenester for brukerne, og enklere saksbehandlingsprosedyrer.

Å være direktør i UDI er en spennende jobb. UDI er en stor og mangfoldig organisasjon i rask utvikling, og bare i år har vi ansatt over 300 nye medarbeidere. Totalt sett har vi behandlet flere saker enn vi fikk inn. Det betyr at vi bygger ned beholdningen av ubehandlede saker. Det er en god nyhet. Men fortsatt har vi en vei å gå, også når det gjelder saksbehandlingstider. Gledelig er det uansett å konstatere at det går i riktig retning.

Ida Børresen
Direktør

Begivenhetskalendar

Første kvartal

- UDI var en del av Norges delegasjon i tidenes første bilaterale møte mellom UNHCR og et medlemsland.
- UDI forlenget avtalen med NOAS om gjennomføring av informasjons- og veiledningsprogrammet for asylsøkere i ankomstfasen.
- UDI stilte med egen stand på arbeidslivsmessen for innvandrere.
- Frode Forfang ble tilsatt som assisterende direktør.
- UDIs portal for informasjonsformidling til utenriksstasjonene, Migration Portal, ble lansert.
- Visumplikt ble innført for cruisepassasjerer som er borgere av visumpliktige land. Visumet er nødvendig for å kunne gå i land i Norge.
- På oppdrag fra UDI startet SSB og Fafo et prosjekt for å utvikle metoder for å kartlegge omfanget av personer som oppholder seg i Norge uten lovlig grunnlag.

Andre kvartal

- UDI opprettet en servicetjeneste der arbeidsgivere kan henvende seg.
- UDI arrangerte seminar om arbeidsinnvandring i Oslo og Stavanger.
- UDI og IMDi arrangerte en erfaringskonferanse om arbeidet med barn og unge, spesielt enslige mindreårige asylsøkere.
- Delegasjoner fra Chile, Brasil og Argentina fikk to ukers opplæring av UDI og IMDi i arbeidet med uttak og integrering av overføringsflyktninger i et Twinning-prosjekt i UNHCR-regi.
- UDI arrangerte den årlige vårkonferansen. Temaet i år var visum.
- Behandling av MUF-sakene ble gjenopptatt. AID vedtok endringer i MUF-forskriften.
- UDI satte inn større ressurser i behandlingen av statsborgerskapsaker.
- Odelstingsproposisjon med regjeringens forslag om ny utlendingslov ble lagt frem.
- Stor nyrekruttering i UDI.

Tredje kvartal

- Romania og Bulgaria ble EU-medlemmer, og samtidig medlemmer i Dublin-samarbeidet.
- UDI åpnet et ombygget og nyoppusset servicesenter i hovedkontoret i Oslo.
- UDI introduserte VISA Portal Norway, en pilot for selvbetjeningsløsning for visumsøkere.
- Nordisk utlendingsutvalg arrangerte asylforum i Oslo.
- UDI arrangerte seminar om arbeidsinnvandring i Tromsø.

Fjerde kvartal

- Servicesenteret for utenlandske arbeidstakere ble opprettet på Tøyen i Oslo.
- Brukeradmøte for UDIs eksterne brukere ble arrangert.
- Regionkontor Vest arrangerte seminaret "Med barn på flukt", som tok for seg psykisk helse hos barn og unge i mottak.
- UDIs strategiplan for 2007–2010 ble lansert.
- UDI arrangerte seminar om arbeidsinnvandring i Trondheim og Bergen.
- Barnevernet overtok omsorgsansvaret for enslige mindreårige asylsøkere under 15 år.
- Schengen ble utvidet med ni nye land: Latvia, Litauen, Estland, Polen, Ungarn, Tsjekkia, Slovakia, Slovenia og Malta.

Utlendingsdirektoratet i mål og tall

UDI er det sentrale og utøvende forvaltningsorganet på innvandrings- og flyktningfeltet i Norge. Oppgavene får vi årlig fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet (AID). På bakgrunn av politiske føringer legger UDI til rette for lovlig og ønsket innvandring, sikrer beskyttelse av flyktninger og bidrar til å hindre ulovlig og uønsket innvandring.

UDI skal vise respekt for brukerne både som serviceorgan, tilrettelegger og kontrollør. Dette innebærer blant annet at saker bør behandles innen rimelig tid, og at søkerne skal få god og forståelig informasjon både underveis i saksbehandlingen og i selve vedtaket.

UDI har en rolle som sentralt fagorgan på området. I samspill og dialog med AID er UDI premissleverandør for politikk- og regelverksutforming. UDIs arbeid bygger på analyser av eget arbeid, kunnskap fra forsknings- og utviklingsprosjekter og grundig kunnskap om nasjonale og internasjonale utviklingstrekk.

Som et åpent direktorat arbeider UDI for å gi brukerne, mediene og allmennheten innsyn og innsikt i direktoratets virksomhet, og forståelse av regelverket på utlendingsområdet og for utlendingsforvaltningens arbeid.

UDIs virksomhetsidé

- UDI skal iverksette og bidra til å utvikle regjeringens innvandrings- og flyktningpolitikk.
- UDI skal utføre sine oppgaver så effektivt som mulig, innenfor rammene av lover, forskrifter, instruksjoner og internasjonale forpliktelser.
- UDI skal være et brukerorientert og åpent direktorat.

UDIs tre kjerneverdier

- **Menneskeverd**
- Vis respekt for brukerne og deres situasjon.
- Vis respekt for dine kolleger, og bidra til et godt arbeidsmiljø.

Profesjonalitet

- Sørg for kvalitet og effektivitet i alt du gjør.
- Vær saklig og objektiv.
- Vis lojalitet mot regelverk, instruksjoner og virksomhetsmål.

Helhet

- Se helheten i og samspillet mellom våre arbeidsoppgaver.
- Ta et felles ansvar for å skape gode resultater.
- Kommuniser åpent og tydelig.

Nøkkeltall 2005–2007

	2005	2006	2007
Budsjett	4 650 mill.	1 458 mill.	1 474 mill.
Drift UDI	444 mill.	378 mill.	519 mill.
Antall behandlede asylsaker	7 500	4 200	6 500
Antall behandlede arbeids- og oppholdssaker	70 000	64 900	84 500
Antall behandlede søknader om statsborgerskap	13 900	13 700	18 900
Antall beboere i mottak (gjennomsnitt per måned)	10 200	8 090	7 200
Antall personer som fikk beskyttelse eller opphold av humanitære grunner*	3 400	2 600	2 900
Antall tillatelser til familieinnvandring**	13 000	14 000	18 000
Antall personer som fikk arbeidstillatelse**	50 500	71 000	98 000
Antall telefoner til sentralbordet	236 000	231 850	236 400
Antall telefoner til opplysningstjenesten	141 700	169 700	195 100
Antall besøkende til servicesenteret	21 300	25 600	33 400
Antall e-poster besvart av opplysningstjenesten	13 200	26 600	34 400

* Inkluderer ikke overføringsflyktninger eller vedtak i Utlendingsnemnda.

** Førstegangstillatelser og fornyelser gitt i alle instanser.

“UDI skal være et brukerorientert og åpent direktorat”

KILDE: UDIS VIRKSOMHETSIDÉ

Samarbeid i utlendingsforvaltningen

I Norge samarbeider flere aktører om å forvalte innvandringspolitikken. Sammen skal de ulike delene av utlendingsforvaltningen legge til rette for ønsket og lovlig innvandring og motvirke misbruk av innvandringsbestemmelsene.

Utlendingsforvaltningen

Norsk utlendingsforvaltning består av flere aktører som sammen jobber for å iverksette innvandringspolitikken innenfor de rammene som er gitt av regjeringen og Stortinget. Arbeids- og inkluderingsdepartementet (AID) har det overordnede ansvaret for innvandrings- og flyktningpolitikken i Norge, mens UDI er det sentrale forvaltningsorganet på innvandrings- og flyktningfeltet. Klager på UDIs vedtak behandles av Utlendingsnemnda (UNE), som er et politisk uavhengig forvaltningsorgan.

Utlendingsdirektoratet

UDIs kjerneoppgave er å behandle søknader om ulike typer oppholds- og arbeidstillatelser i Norge, fra førstegangssøknad om arbeidstillatelse eller asyl til søknad om statsborgerskap. En annen viktig oppgave er å gi AID faglige innspill i arbeidet med utviklingen av politikk og regelverk.

For å kunne behandle enkeltsaker på en god og effektiv måte er UDI avhengig av et velfungerende samarbeid med politiet og utenriks tjenesten. Landets 27 politidistrikter og over 100 utenriksstasjoner tar imot og forbereder ulike typer søknader om oppholds- og arbeidstillatelser før de sendes til UDI for behandling. I enkelte sakstyper, som for eksempel søknad om bosettingstillatelse og visum, fatter politiet og utenriks tjenesten også vedtak. I saker der politiet eller utenriks tjenesten fatter vedtak, er UDI klageinstans.

Politiet

Det er Politiets utlendingsenhet (PU) som står for registrering og identitetskontroll av asylsøkere. PU har også ansvar for uttransportering av avviste asylsøkere og andre utenlandske borgere som oppholder seg ulovlig i Norge. Politiet foretar i tillegg generell utlendingskontroll, og noen politidistrikter har ansvar for grensekontroll.

Utenriks tjenesten

Utenriks tjenesten bistår UDI med å sjekke søkerens opplysninger i enkeltsaker og med å innhente generell informasjon om forholdene i det landet de er stasjonert (se side 26). Utenriksstasjonene behandler de fleste visumsakene, legger til rette for innhenting av landinformasjon og utformer rapporter om temaer som er relevante for UDIs saksbehandling.

I 2007 har samarbeid med utenriksstasjonene i tillegg omfattet videreutvikling av elektroniske saksbehandlingsverktøy, som forsøksprosjekter om biometri (måling av fysiologiske karaktertrekk, for eksempel fingeravtrykk) og elektronisk søknad om visum (se side 11). Migration Portal, et nettsted for regelverksinformasjon fra UDI til utenriks tjenesten, ble også lansert i år.

Strategi 2007–2010

UDI har vedtatt en overordnet strategi for perioden 2007–2010. Strategien vektlegger to hovedområder. Det ene er sterk satsing på service og mer effektive arbeidsformer. Det betyr en mer differensiert saksbehandling slik at kurante saker behandles raskere og at kontrollressursene målrettes mer mot risikosaker. Denne delen av strategien legger også vekt på utvikling av full elektronisk saksbehandling, bedre samhandling mellom UDI, politiet og utenriks tjenesten og bedre kommunikasjon med brukerne. Det andre hovedområdet er å skape et mer åpent og tilgjengelig UDI.

Internasjonalt samarbeid

UDI deltar i en rekke nordiske, europeiske og internasjonale fora. Gjennom det internasjonale samarbeidet holder vi oss oppdatert på internasjonale regler, og lærer hvordan vi kan dra nytte av fordelene og motvirke ulempene ved migrasjon.

EURASIL

EURASIL er en komité som diskuterer problemstillinger knyttet til politiske flyktninger. Komiteen består av medlemmer fra migrasjonsmyndighetene i alle EU-landene og representanter fra Norge, Canada, USA og FNs høykommissær for flyktninger (UNHCR). Konklusjoner og anbefalinger fra møter og arbeidsgrupper innenfor EURASIL blir en del av landinformasjonen som brukes i saksbehandlingen i medlemslandene.

Inter-Governmental Consultations

UDI deltar i det uformelle samarbeidsforumet Inter-Governmental Consultations (IGC). Forumet består av representanter fra land i Vest-Europa, USA, Canada og Australia.

IOM

Den internasjonale organisasjonen for migrasjon (IOM) er et viktig globalt dialogforum for migrasjon, som blant annet formidler informasjon om muligheten for frivillig retur av asylsøkere. IOM sørger også for transport for flyktninger og andre migranter med behov for assistanse (se side 22).

Migrasjon på den internasjonale dagsorden

Migrasjon er et aktuelt og viktig tema for mange land. Mange av de internasjonale foraene UDI deltar i, blir arenaer for samarbeid og utveksling av kunnskap om migrasjon. Et sentralt spørsmål er hvordan vi kan dra nytte av fordelene og motvirke ulempene ved migrasjon.

Nordisk utlendingsutvalg

Nordisk utlendingsutvalg (NU) er et samarbeidsforum for direktørene for immigrasjonstjenestene i Norden. Utvalget diskuterer alle typer spørsmål på utlendingsfeltet og har nedsatt arbeidsgrupper for å følge opp praktiske spørsmål og foreta analyser. Arbeidet bidrar til å utvikle felles nordiske holdninger, særlig saker som også behandles i andre internasjonale fora, som for eksempel EU.

Schengen- og Dublin-samarbeidet

Norge har siden 2001 deltatt i det operative Schengen-samarbeidet om grensekontroll, visumpolitikk, ulovlig innvandring og retur. Samarbeidet innebærer blant annet felles visumregler, og UDI sørger for at vår egen praksis er i tråd med Schengen-regelverket. Fra desember 2007 ble ni nye land medlemmer av alle deler av Schengen-samarbeidet: Polen, Estland, Latvia, Litauen, Tsjekkia, Slovakia, Slovenia, Ungarn og Malta.

Som et ledd i innvandrings- og asylpolitikken ble Norge tilknyttet Dublin-samarbeidet i 2001. Alle EU-landene, Island og Norge inngår i dette samarbeidet. Samarbeidet regulerer hvilken medlemsstat som er ansvarlig for behandlingen av en asylsøknad. I 2007 fattet UDI 800 vedtak om å akseptere og ta imot personer fra andre land, og 800 vedtak for å sende personer tilbake til andre land.

General Directors' Immigration Services Conference

General Directors' Immigration Services Conference (GDISC) arbeider for å forbedre det praktiske samarbeidet innenfor asyl- og migrasjonsfeltet. 27 EU-medlemsstater i tillegg til Kroatia, Tyrkia og Makedonia, Norge, Island og Sveits deltar i nettverket. UDI er aktiv i flere arbeidsgrupper, og sentrale temaer i 2007 har blant annet vært elektronisk saksbehandling, ulovlig innvandring til Europa og behov for arbeidskraft.

Tettere samarbeid med UNHCR

UNHCR koordinerer det internasjonale arbeidet for å beskytte flyktninger og finne varige løsninger på flyktningproblemer. I 2007 ble det for første gang avholdt et møte mellom UNHCR og et medlemsland. Dette møtet, "Biannual Meeting on Protection", var en viktig begivenhet der UDI deltok som representant for den norske utlendingsforvaltningen, sammen med blant annet UNE og AID. Møtets formål er å fremme dialog mellom UNHCR og medlemsstatene om flyktnings behov for beskyttelse.

UDIs servicesatsing

Bedre service har vært et viktig satsingsområde for UDI i 2007. Vi har utviklet en overordnet servicestrategi, oppgradert servicesenteret i UDIs hovedkontor og opprettet en egen servicetjeneste for arbeidsgivere.

Servicestrategi for utlendingsforvaltningen 2008–2011

For å møte brukernes behov har utlendingsforvaltningen gått sammen om å lage en servicestrategi som skal gjelde alt fra det minste lensmannskontor til den største utenriksstasjon. Våre brukere skal oppleve god service og møtes med vennlighet, åpenhet og respekt uansett hvor de henvender seg.

Opplysningstjenesten og servicesenteret

Den gjennomsnittlige ventetiden hos opplysningstjenesten ble halvert i løpet av 2007. Også på servicesenteret har ventetiden gått ned. Opplysningstjenesten gir UDIs brukere veiledning per e-post og telefon om regelverk, prosedyrer og saker de har til behandling. I servicesenteret kan brukerne møte personlig og få samme veiledning.

Kortere ventetid skyldes blant annet at servicesenteret i UDIs hovedkontor har blitt bygget om og utvidet til fem ekspedisjonsluker. Ombyggingen har også ført til bedre fasiliteter: Våre besøkende kan nå benytte Internett mens de venter, og barna har fått et større lekeområde.

Opplysningstjenesten har flyttet inn ved siden av servicesenteret, og det nye kontorlandskapet har bidratt til en langt mer effektiv samhandling mellom medarbeiderne. Økt bemanning har også medvirket til raskere behandlingstid – e-posthenvendelser til opplysningstjenesten besvares innen tre virkedager.

Arbeidsgiverservice

For å legge forholdene bedre til rette for arbeidsinnvandring, opprettet UDI en servicetjeneste for arbeidsgivere i 2007. Tjenesten skal sørge for rask og god service til arbeidsgivere i Norge. Responsen har vært positiv, og vi mottar rundt 260 telefoner og 45 e-poster per uke.

Nytt servicesenter for utenlandske arbeidstakere

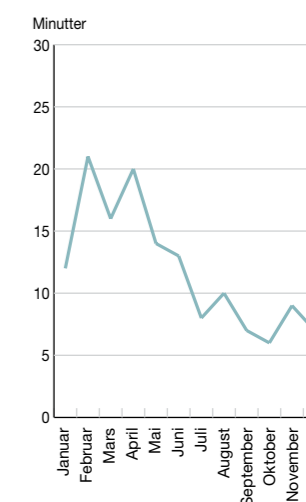
Servicesenteret for utenlandske arbeidstakere åpnet i oktober 2007 på Tøyen i Oslo. Her samarbeider UDI, politiet, Skatteetaten og Arbeidstilsynet for å gi utenlandske arbeidstakere og deres arbeidsgivere bedre og raskere service enn før.

På servicesenteret får faglærte hjelp til å komme i arbeid fortest mulig. Her kan man henvende seg for å søke om arbeidstillatelse, og motta denne og skattekort i løpet av fem dager. I uke 50 hadde senteret 857 besøkende.

Årets brukerundersøkelse

UDI gjennomførte også i år en undersøkelse blant dem som henvender seg til opplysningstjenesten. Undersøkelsen viste at ni av ti opplever å bli møtt med vennlighet og respekt, og tre av fire mener informasjonen de fikk var klar og tydelig. Selv om flere enn tidligere opplever at det er lett å komme gjennom til opplysningstjenesten, er det fortsatt mange som mener ventetiden er for lang.

Gjennomsnittlig ventetid på telefon til opplysningstjenesten per måned i 2007

Antall telefoner til opplysningstjenesten i 2007 var 195 100.

Flere nye kirker

Den katolske kirke i Norge anslår at det er mellom 200 000 og 230 000 katolikker i landet, og er nå nødt til å bygge 10 nye katolske kirker for å møte etterspørselen. Arbeidsinnvandringen fra Polen er en hovedårsak. I St. Olav menighet i Oslo er det fire messer hver søndag, bare på polsk. Filippinske, slovakiske og litauiske borgere er også med på å fylle kirkene.

Seminarer om arbeidsinnvandring

Brukerundersøkelsen viste at det er behov for bedre og mer samordnet informasjon om arbeidsinnvandring, og derfor arrangerte UDI seminarer om dette temaet i Oslo, Stavanger, Tromsø, Trondheim og Bergen i løpet av året. Målgruppen var arbeidsgivere, organisasjoner og offentlige etater. Sammen med UDI bidro Skatteetaten, de lokale politidistriktene, Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi), helsevesenet og Arbeidstilsynet med konkret og nyttig informasjon. Cirka 600 personer deltok på seminarerne.

Nytt brukerråd

Som en oppfølging til seminarerne om arbeidsinnvandring, har UDI opprettet et brukerråd for representanter fra arbeidslivet. Det holdes tre møter i året der forslag til forbedringer i UDIs service diskuteres. Vi planlegger også å opprette brukerråd for andre brukergrupper.

Særskilte informasjonstiltak

På slutten av 90-tallet kom en større gruppe nordrakere til Norge og søkte om asyl. Etter individuelle vurderinger av asylsøknadene fikk om lag 2 000 personer begrenset oppholdstillatelse. Tillatelsene ble omtalt som "MUF" – midlertidig oppholdstillatelse uten rett til familiegjeningforening (se side 13). UDI har ønsket å gi denne gruppen så god informasjon som mulig, og sørget for å informere bredt gjennom informasjonstelefon, brev og informasjonsmøte.

Informasjon til den katolske kirke

Den katolske kirke har opplevd en stor økning i antall kirkegjengere fra de nye EU-landene og får mange spørsmål om utlendingssaker. Prestene har ønsket å gi bedre veiledning til sine medlemmer, og UDI deltok derfor på Oslo Katolske Bispedømmes årlige prestemøte i oktober. Der fikk de 40 prestene informasjon om regelverket og om hvor man kan henvende seg for å få ytterligere informasjon om oppholdstillatelse for arbeidsinnvandrere og deres familier.

Nye elektroniske tjenester

De siste årene har UDI satset på god brukerservice, og i 2007 startet vi flere prosjekter for å utvikle nye elektroniske tjenester. Det er bevilget cirka 90 millioner kroner til dette arbeidet for perioden 2007–2010.

Bedre service med nye elektroniske tjenester

Innføringen av et felles elektronisk arkiv er sentralt i arbeidet for å bedre servicen, og dagens papirbaserte løsninger skal derfor erstattes av et felles elektronisk arkiv. Etter hvert som nye løsninger blir tatt i bruk, vil saksbehandlingen bli mer effektiv, og brukerservicen vil bli bedre.

UDI er også i gang med å utvikle nettbaserte løsninger der brukerne blant annet kan søke om visum, statsborgerskap og arbeids-, utdannings- og familieinnvandringstillatelse. Elektronisk saksbehandling av arbeidstillatelser blir spesielt prioritert.

EFFEKT-programmet

For å sikre god styring med utvikling og introduksjon av nye elektroniske tjenester i utlendingsforvaltningen ble EFFEKT-programmet startet opp i 2007. Både politiet, utenriktjenesten, UNE og IMDi deltar i dette arbeidet. Programmet består av en rekke prosjekter som omhandler følgende hovedområder:

- elektroniske tjenester rettet mot brukerne
- felles elektronisk saksmappe for hele utlendingsforvaltningen
- elektronisk samhandling mellom utlendingsforvaltningen, offentlige etater og andre samarbeidspartnere

Felles elektronisk dokumentarkiv for utlendingssaker

I 2007 ble det prøvd ut en løsning for elektronisk dokumentarkiv i Utlendingsnemnda. Målet er å etablere et felles elektronisk dokumentarkiv for hele utlendingsforvaltningen, noe som vil eliminere papirflyten og gjøre saksmappene tilgjengelige, uavhengig av hvor saksbehandleren befinner seg.

Fingeravtrykk av visumsøkere

Norges forpliktelser i Schengen-samarbeidet vil etter hvert innebære at det blir tatt fingeravtrykk av alle som søker visum til Norge. I år har UDI samarbeidet tett med både politiet og Utenriksdepartementet for å forberede dette.

Bedre økonomistyring av asylmottakene

Utviklingsprosjektet "system for elektronisk samhandling med asylmottakene" (Sesam) ble avsluttet i 2007. Formålet med Sesam er å forenkle prosessene på mottaksområdet og gi grunnlag for bedre styring og kontroll av mottaksøkonomien. Systemet brukes i dag av alle asylmottakene og er koblet opp mot utlendingsforvaltningens felles database.

Visum på nett

Visumsøkere som har levert søknad via det norske generalkonsulatet i Edinburgh, har siden september 2007 kunnet søke elektronisk. Visumgebyret blir dermed betalt over Internett, og søkeren kan selv sjekke status i saken. I løpet av 2008 vil løsningen innføres på flere utenriksstasjoner. Det store flertallet av visumsøkere til Norge vil da kunne sende inn søknaden elektronisk¹. Dette vil redusere arbeidsmengden på utenriksstasjonene og føre til raskere behandling av sakene.

¹ Visa Portal Norway ble lansert i september 2007: <https://selfservice.udi.no/VisaPortal>

“UDI skal møte alle med respekt, vennlighet og profesjonalitet”

KILDE: UDIS LEDER- OG MEDARBEIDERKRAV

Arbeidsinnvandring

Det økende behovet for arbeidskraft i Norge gjør det viktig å legge til rette for rekruttering av utenlandsk arbeidskraft. I 2007 har arbeidsinnvandringen til Norge økt, og pilen peker stadig oppover.

Etterspørsel etter arbeidskraft

Det er stor etterspørsel etter arbeidskraft på en rekke områder i norsk arbeidsliv. Dette har ført til økte krav og forventninger til myndighetene om å tilrettelegge for rekruttering av arbeidskraft fra utlandet.

For å møte disse forventningene har UDI satset på høyt servicenivå og kort saksbehandlingstid. UDIs rolle er imidlertid todelt: Samtidig som vi skal sikre tilstrekkelig tilgang på arbeidskraft, skal vi legge til rette for styrt innvandring. Utfordringen ligger derfor i å balansere tilrettelegging og kontroll med service og kvalitet, noe som krever at vi tenker helhet gjennom hele saksbehandlingen.

For å ivareta våre oppgaver på best mulig måte arbeider UDI hele tiden med informasjonstiltak overfor brukerne, samtidig som vi videreutvikler organisasjonen. I 2007 bedret vi saksbehandlingsskapasiteten. Vi tok også initiativ til å forenkle regelverket på arbeidsinnvandringsfeltet.

Samarbeid i fokus

I 2007 samarbeidet vi med både offentlige og private aktører. Samarbeidet har ført til en rekke tiltak, blant annet opprettelsen av servicesenteret for utenlandske arbeidstakere, utgivelse av felles brosjyremateriell, bedre informasjon til brukerne og gjennomføring av arbeidsgiverseminar over hele

landet (se side 9 og 10). UDI deltar dessuten i samarbeidsforumet ”Seriositet i byggebransjen”, som er et samarbeidsforum for offentlige myndigheter og byggnæringen.

Samarbeidet med andre offentlige myndigheter tar sikte på å koordinere informasjon og samordne regelverket der det er hensiktsmessig. Målet er at arbeidsinnvandrere og arbeidsgivere lett skal kunne orientere seg om rettigheter og plikter. God informasjon fører til bedre søknader, som i sin tur bidrar til å redusere saksbehandlingstiden. Samarbeidet med aktørene i arbeidslivet er dessuten viktig for at de tiltakene vi setter i gang, skal være best mulig tilpasset både arbeidsgivernes og arbeidstakernes behov.

Forenklinger i regelverket

I 2007 kom det flere regelverksendringer som har gjort det enklere å rekruttere utenlandsk arbeidskraft og ansette utenlandske arbeidstakere som allerede er i Norge. Blant annet er det nå mulig for EØS-borgere som er omfattet av overgangsreglene², å tiltre arbeidet så snart de har levert inn en fullstendig søknad til politiet. Tidligere måtte denne gruppen få innvilget en tillatelse før de kunne begynne å arbeide. En annen endring er at faglærte arbeidere som skifter arbeidsgiver, nå kan begynne å jobbe så snart de har levert søknad om ny tillatelse til politiet, og ikke må vente på innvilget tillatelse.

MUF-sakene gjenopptatt

I 2005 ble det åpnet for at irakiske kurdere med begrenset og midlertidig oppholdstillatelse i Norge uten rett til familiegjenforening, såkalte MUF-tillatelser, kunne få ordinær arbeidstillatelse i Norge hvis de oppfylte bestemte kriterier.

UDIs behandling av flere av disse sakene førte imidlertid til politisk debatt, og Graverutvalget ble nedsatt for å granske UDIs håndtering av søknadene. Behandlingen av MUF-sakene ble stilt i bero mens granskningen pågikk.

AID endret den midlertidige forskriften fra 2005. Endringen innebar blant annet at de om lag 200 søkerne som tidligere hadde fått arbeidstillatelse på grunnlag av sterke menneskelige hensyn, skulle vurderes på nytt i henhold til alminnelig praksis. På bakgrunn av endringen utarbeidet UDI nye retningslinjer for saksbehandlingen, og sakene som hadde blitt stilt i bero ble gjenopptatt i juni 2007. MUF-sakene er imidlertid tidkrevende, blant annet på grunn av kontroll av dokumentasjon om identitet.

² Overgangsreglene innebærer at det stilles noe strengere vilkår for tillatelse til arbeidstakere fra de nye EU-landene. Hovedformålet med overgangsreglene er å motvirke sosial dumping. Reglene gjelder i første omgang frem til 1. mai 2009.

Familieinnvandring

Det er no fleire arbeidsinnvandrarar enn før som etablerer seg fast i Noreg, og ofte kjem familien etter. I 2007 handsama UDI fleire familieinnvandrings saker enn året før. Polen toppa familieinnvandringsstatistikken for andre år på rad.

Betre vern mot overgrep

Utlendingslova blei endra i 2006 for å verne ein del søkjarar i familieetableringssaker mot mishandling og grov utnytting. Utlendingsstyresmaktene har no høve til å nekte kvinner opphald i Noreg dersom det finst klare haldepunkt for at ho eller særkullsbarna hennar vil kunne komme i ein farleg eller krenkjande situasjon ved å innleie samliv med ein særskilt mann i Noreg. Denne føresegna blir berre brukt i familieetableringssaker.

Auka familieinnvandring

I 2007 blei det gitt i underkant av 18 000 løyve til familieinnvandring i utlendingsforvaltninga, mot om lag 14 000 i 2006. Dette er dels ein reell auke i talet på søkjarar dei siste åra, dels kan auken forklarast med større sakshandsamingskapasitet i UDI.

Den nærmaste familien til ein person som bur i Noreg, kan få løyve til familieinnvandring, men også andre familiemedlemmer kan få familieinnvandring dersom visse føresetnader er oppfylte. Ektefelle, partnar og barn er å rekne som nærmaste familie, mens trulova og foreldre som skal vitje barna sine i ein periode på inntil ni månader, blir rekna som andre familiemedlemmer.

Auka arbeidsinnvandring krev også at vi er meir merksame på samanhengen mellom arbeidsinnvandring og familieinnvandring. For at Noreg skal trekkje til seg nødvendig arbeidskraft, trengst det betre tilrettelegging for familien til arbeidsinnvandrarar. Eit tiltak i så måte kan vere å handsame søknadene frå både arbeidstakarane og familien deira samla.

Ny instruks om proformaekteskap

Frå og med september 2006 er UDI pålagd av Arbeids- og inkluderingsdepartementet å

vie ekstra merksemd til saker der det er mistanke om proformaekteskap, og som følgje av denne instruksjonen har UDI i 2007 avslått fleire søknader om familieinnvandring enn tidlegare.

Vi reknar eit ekteskap som proformaekteskap dersom det i hovudsak er inngått for å oppnå arbeids- eller opphaldsløyve. UDI samarbeider tett med både utanriksstasjonane og politiet for å finne ut om eit ekteskap blir inngått med dette for auge.

Den nye statsborgarlova

Den nye statsborgarlova tok til å gjelde 1. september 2006 og har dermed vore sentral for sakshandsaminga i året som har gått. Ei av dei viktigaste endringane i lova er at ein berre kan ha eitt statsborgarskap. I praksis inneber det at personar kan få tilbakekalla den norske statsborgarskapen sin dersom dei ikkje er blitt løyste frå den tidlegare statsborgarskapen innan eitt år.

Ei anna viktig endring i lova er at aldersgrensa for å søkje om statsborgarskap er senka frå 18 til 12 år. I tillegg er bidragsgjeld ikkje lenger grunn til å avslå ein søknad om norsk statsborgarskap.

Etter innføringa av den nye lova har UDI også overteke all handsaming av meldingar om norsk statsborgarskap, som tidlegare låg hos fylkesmannen. Nordiske borgarar som har budd meir enn sju år i Noreg, og tidlegare norske borgarar som har flytta tilbake til Noreg, er eksempel på personar som kan melde seg norske. Barn som er fødte etter 1. september 2006 med norsk mor eller far, treng ikkje lenger meldast norske – dei blir norske ved fødselen.

Møteplassar

Kvart år arrangerer UDI konferansar og seminar og deltek på ei rekkje arrangement der migrasjon står sentralt. Også i 2007 har vi samarbeidd med ulike aktørar om å lage møteplassar der vi kan dele vår erfaring og kompetanse med andre.

UDIs vårkonferanse

Temaet for vårkonferansen var dilemma og utfordringar knytte til visum og visumpolitikk. Balansen mellom innvandringspolitiske omsyn og fridommen til å reise er den store utfordringa på visumfeltet. Schengenregelverket styrer utviklinga på dette området i Europa, men kvar einstat har rett til å kontrollere kven som skal få komme inn i landet. Visumpolitikken er derfor også ein del av norsk innvandringspolitikk.

På konferansen fekk både politikarar, UDI, utanriksstasjonar og brukarar kasta lys over dette emnet frå ulike ståstader, og konferansen gav UDI nyttige innspel om brukarservice og offentleggjering av praksis på visumområdet.

Dei som heldt innlegg, var blant anna statssekretær Libe Rieber-Mohn i Arbeids- og inkluderingsdepartementet (AID), forskar Long Litt Woon, Jan de Ceuster, leiar for visumkontoret i EU-kommisjonen og Rita Kumar frå Kontaktutvalet mellom innvandrarbefolkninga og styresmaktene (KIM). Målgruppa for konferansen var forvaltninga, forskingsmiljø, frivillige organisasjonar og politikarar. Om lag 250 personar deltok på konferansen.

Studentdagen

I august blei studentdagen arrangert for tredje gong i regi av Oslo politidistrikt, og UDI deltok saman med Universitetet i Oslo, Handelshøgskolen BI, Høgskolen i Oslo og Oslo likningskontor. Formålet med studentdagen er å gi utanlandske studentar informasjon og hjelp med nødvendige søknader. Visse studentgrupper kan få handsama søknader og effektivt opphaldsløyve på dagen. Dette tiltaket avlastar ekspedisjonen ved Oslo politidistrikt og kjem dermed også andre søkjarar til gode.

Møte om utdanning

I mars 2007 arrangerte UDI det årlege møtet for alle universitet og høgskolar i landet, utvalde politidistrikt og andre samarbeidspartnarar på utdanningsfeltet. Formålet med møtet er å gi informasjon til utanlandske studentar og utdanningsinstitusjonar i Noreg, slik at søknadene blir fremma i god tid, og er tilstrekkeleg utfylte.

Nye retningslinjer for au pair-ordninga

I 2007 sende UDI ut nye retningslinjer for å tydeleggjere formålet med au pair-ordninga. Au pair er ei kulturutvekslings- og arbeidsordning der unge menneske kan styrkje språkkunnskapane sine og få betre kjennskap til Noreg og norsk kultur ved å bu hos ein norsk vertsfamilie.

Dei nye retningslinjene inneber blant anna at standardkontrakten ved tilsetjing av au pair er blitt obligatorisk, og at vertsfamilien skal betale norskopplæringa for au pair-en med inntil 6 000 kroner per år. Samtidig er satsen for lommepengar/lønn oppjustert til minimum 4 000 kroner per måned. Det er også utarbeidd eit informasjonsskriv om plikter og rettar for au pair-ar og vertsfamiliane. Dette informasjonsskrivet skal under-teiknast av både au pair-en, vertsfamilien og ein eventuell formidlingsorganisasjon.

Land i fokus

Mange mennesker søker seg til Norge hvert år. Det er ulike grunner til at de kommer, og det er derfor viktig at UDI har kunnskap om landene de kommer fra. I 2007 har oppmerksomheten særlig vært rettet mot Eritrea, Irak, India, Pakistan og de nye EU-landene Bulgaria og Romania.

Romania og Bulgaria

Romania og Bulgaria ble medlemmer av EU 1. januar 2007 og implementerte EØS-regelverket 1. august 2007. Dette innebærer at adgangen til å få oppholds- og arbeidstillatelse nå er betydelig forenklet for borgere av disse landene.

Arbeidstakere fra Romania og Bulgaria er likevel omfattet av overgangsregler om lønns- og arbeidsvilkår for å sikre ordnede arbeidsforhold og for å hindre utilsiktet bruk av norske velferdsordninger. Reglene vil i utgangspunktet gjelde for en periode på to år, men kan forlenges med maksimalt fem nye år.

Innvilgelse av arbeidstillatelse har for perioden november 2006 til november 2007 hatt en økning på 47 prosent for Bulgaria og er mer enn doblet for Romania. Arbeidstakere fra Bulgaria og Romania er hovedsakelig menn ansatt i verfts- og verkstedsindustrien og i transport- og hotell- og restaurantnæringen.

Gjennom medlemskapet i EU er landene også blitt en del av Dublin- og Eurodac-samarbeidet, men er fremdeles ikke en del av Schengen-samarbeidet.

Pakistan

Personer med pakistansk bakgrunn utgjør den største innvandrerguppen i Norge. Migrasjonen begynte med arbeidsinnvandringen på 1970-tallet. I dag er innvandringen fra Pakistan hovedsakelig knyttet til familieetablering og familiegjenforening.

Hvert år kommer det inn cirka 2 500 visumsøknader fra pakistanske borgere. Hovedformålet med visumsøknadene er familiebesøk. Avslagsprosenten i disse sakene har vært relativt høy, noe som har blitt kritisert. Arbeids- og inkluderingsdepartementet har derfor instruert UDI om å føre en lempeligere praksis, særlig for søskenbesøk.

Den politiske situasjonen i Pakistan har vært preget av vekslende autoritære militærregimer og demokratisk valgte regjeringer. Pervez Musharraf tok makten ved et kupp i 1999, og ble ved folkeavstemningen i 2002 valgt til president. Høsten 2007 gikk Musharraf av som hærsjef. Det avholdes valg til ny nasjonalforsamling i Pakistan i 2008.

India

Stadig flere indiske borgere søker arbeidstillatelse i Norge. India topper statistikken for faglært arbeidskraft med 617 førstegangstillatelser til faglærte i 2007. Disse er i hovedsak utdannet innenfor tekniske fag.

Indiske borgere har ofte med seg familiene sine til Norge, og mange bosetter seg her permanent. Vi ser imidlertid også en tendens til at enkelte ønsker å vende tilbake til hjemlandet etter å ha arbeidet og bodd her i en periode.

Kortvarig sesongarbeid er også en grunn til at indiske borgere kommer til Norge. Sesongarbeid utføres bare i en begrenset del av året, og arbeidstillatelsen kan maksimalt gis for seks måneder. Etter endt opphold skal søkeren returnere til hjemlandet. De indiske sesongarbeiderne jobber hovedsakelig innenfor landbruket og i ulike gartnerier. Mange vender tilbake til samme arbeidsgiver hvert år. Ofte ansettes de av tidligere landsmenn som er bosatt i Norge, men de er også attraktive for norske arbeidsgivere.

Irak

Irakiske borgere var den største asylsøkergruppen i 2007 med 1 200 søkere, noe som utgjør en økning på 22 prosent sammenlignet med 2006. Irakiske kurdere var den gruppen av asylsøkere som økte mest i 2007, og de utgjør halvparten av asylsøkerne fra Irak. Asylsøknadene knyttes ofte til religiøs eller etnisk forfølgelse og klankonflikter.

Etter den USA-ledede invasjonen i 2003 har Irak hatt problemer med å etablere en velfungerende stat. Det har vært vanskelig å få på plass flere grunnleggende statlige funksjoner, og landet preges av indre stridigheter og konflikt. Tall fra UNHCR viser at over 2,5 millioner irakiske borgere har flyktet til nabolandene, mens 2,3 millioner er på flukt i eget land.

Den amerikanske styrkeopptrappingen i 2007 bedret situasjonen i sunnirtriangleet i Sentral-Irak, men vold mellom sjia- og sunnimuslimer er fremdeles utbredt. I deler av Sør-Irak, spesielt i Basra-provinsen, har det oppstått voldelige konflikter mellom ulike sjiamuslimske fraksjoner. Sikkerhetssituasjonen i grenseområdet mellom Sentral-Irak og de kurdisk-kontrollerte områdene i nord er usikker fordi både kurdere og arabere ønsker råderetten. De senere årene har de kurdisk-kontrollerte områdene vært preget av politisk stabilitet og økonomisk vekst. Stridigheter mellom den militante kurdiske bevegelsen PKK (Det Kurdiske Arbeiderpartiet) og Tyrkia har imidlertid medført fare for aksjoner på grensen mellom Irak og Tyrkia.

Eritrea

Menneskerettssituasjonen i Eritrea er forverret de senere årene, og antallet asylsøkere fra landet har økt markant. I 2007 fikk 95 prosent av asylsøkerne fra Eritrea opphold, hvorav halvparten fikk opphold av beskyttelsesgrunner.

Eritrea ble selvstendig i 1993. Landets ledelse karakteriseres som et autokrati der presidenten, Isayas Afwerki, har den reelle makten. Det er aldri avholdt lovede valg, grunnloven fra 1997 er ikke implementert, og all opposisjon blir slått hardt ned på.

Militærtjeneste er obligatorisk for både kvinner og menn, og på grunn av konflikten med Etiopia er det ikke uvanlig at eritreiske borgere blir værende lenge i militærtjeneste. Mange deserterer, noe myndighetene ser på som forræderi. Mange av asylsøkerne fra Eritrea er desertører som frykter reaksjoner fra myndighetene i landet.

En annen stor søkergruppe oppgir at de forfølges på grunn av sin religion. Presidenten vedtok i 2002 at alle religiøse grupper utenom katolikker, kristenortodokse, muslimer og evangeliske kristne skulle registreres eller opphøre å eksistere. Kristne minoritetsgrupper har blitt utsatt for myndighetsovergrip etter mai 2002, og det er særlig pinsevenner som søker asyl i Norge.

Kjønnslemlestelse er også en aktuell problemstilling i asylsaker fra Eritrea. Kjønnslemlestelse er en utbredt skikk i Eritrea, og det antas at rundt 90 prosent av jentene utsettes for dette.

Asylsøkere og flyktninger

Internasjonale konvensjoner forplikter Norge til å beskytte mennesker på flukt. I 2007 så vi en økning i antall asylsøknader, og en større andel enn før fikk innvilget asyl.

Internasjonalt regelverk

I behandlingen av asylsøknader forvalter UDI både et nasjonalt og internasjonalt regelverk. Innholdet i regelverket utvikles ved at statene aktivt forholder seg til bindende internasjonale konvensjoner, erklæringer og direktiver.

UNHCR

FNs høykommissær for flyktninger (UNHCR) har et mandat forankret i Flyktningkonvensjonen. UNHCR gir anbefalinger, men disse er ikke rettslig bindende. I 2007 ble samarbeidet mellom norske utlendingsmyndigheter og UNHCR styrket gjennom oppstart av halvårlige møter om beskyttelse.

Overføringsflyktninger

Overføringsflyktninger er mennesker som er anerkjent som flyktninger av UNHCR. I 2007 var kvoten for overføringsflyktninger 1 200 personer. De som kom til Norge ble hovedsakelig hentet fra flyktningleire i Zambia (kongolesere og burundiere) samt Thailand, Malaysia og India (burmesere).

Internasjonale konvensjoner

Norge har signert Flyktningkonvensjonen som forplikter oss til å gi beskyttelse til flyktninger som oppfyller vilkårene i konvensjonens artikkel 1. Dette er mennesker som med rette frykter forfølgelse på grunn av rase, religion, nasjonalitet, politisk oppfatning eller medlemskap i en spesiell sosial gruppe. Den som anerkjennes som konvensjonsflyktning, får asyl.

Norge er også internasjonalt forpliktet til å gi beskyttelse på bakgrunn av bestemmelser i andre konvensjoner, som Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen og FN-konvensjonen om sivile og politiske rettigheter. Det følger av disse forpliktelsene at ingen må sendes ut dersom det er fare for tortur eller for umenneskelig eller nedverdiggende behandling.

Behov for beskyttelse

Etter et par år med stabilt antall asylsøkere, økte antallet i 2007 med 23 prosent fra året før. Totalt 6 500 personer søkte om asyl, og de fleste av disse kom fra krigs- og konfliktområder i Irak, Tsjetsjenia, Eritrea og Serbia.

De siste fire årene har også en langt større andel av søkerne fått asyl i Norge, og i 2007 var andelen 20 prosent. 17 prosent av søkerne oppfylte ikke kriteriene for asyl, men fikk beskyttelse av andre grunner, for eksempel på grunn av fare for å miste livet eller bli utsatt

for umenneskelig behandling i forbindelse med uroligheter i hjemlandet. Asyl eller beskyttelse av andre grunner innebærer et vern mot utsendelse.

21 prosent fikk innvilget opphold på humanitært grunnlag. Dette gis dersom det foreligger sterke menneskelige hensyn, som for eksempel alvorlige helsemessige forhold eller hensyn til barn eller andre sårbare grupper.

En større andel kvinner enn menn fikk innvilget sine asylsøknader. Nærmere 70 prosent av kvinnene som søkte asyl i 2007 fikk opphold, og en tredjedel fikk innvilget asyl. Dette viser at mange av kvinnene hadde et reelt beskyttelsesbehov.

Kjønnsrelatert forfølgelse

Flyktningkonvensjonen favner også overgrep som rammer kvinner spesielt. For å få asyl, må forfølgelsen kunne knyttes til en av konvensjonsgrunnene. Kjønn er ikke en konvensjonsgrunn, men kan forklare hvorfor eller hvordan forfølgelsen skjer. Ofte knyttes fare for kjønnsrelatert forfølgelse til konvensjonsgrunnen ”medlemskap i en spesiell sosial gruppe”.

I mange av asylsakene som gjelder kjønnsrelatert forfølgelse, har kvinnene vært utsatt for seksuelle overgrep eller trusler om tvangsekteskap. Andre typer kjønnsrelatert forfølgelse kan være vold i hjemmet, æres-

drap, kjønnslemlestelse, straff for å opptre i strid med kjønnsdiskriminerende lover eller sosiale normer samt diskriminering av homofile. Menn kan også utsettes for kjønnsrelatert forfølgelse, men kvinner rammes langt oftere.

Det er viktig at UDIs intervjuere har kunnskap om de kjønnsrelaterte aspektene ved flyktningbegrepet. Kjønnsrelatert forfølgelse berører ofte personlige forhold som det er vanskelig å snakke om. Så langt det er mulig benyttes det kvinnelig intervjuer og kvinnelig tolk. I 2007 startet UDI arbeidet med å utarbeide intervjuveiledninger om sentrale temaer som menneskehandel og kjønnslemlestelse, for å høyne kvaliteten på asylintervjuene.

Behandling av asylsøknader

Asylsøkeren har ansvar for å gi en utfyllende forklaring om grunnene til å søke asyl. Samtidig har UDI plikt til å sørge for at saken er godt opplyst. Det er myndighetene som har bevisbyrden for om det er trygt å returnere til hjemlandet. Først når asylsaken er tilstrekkelig opplyst, foretar UDI en vurdering av om asylsøkeren har krav på asyl, annen beskyttelse eller opphold på humanitært grunnlag.

UDI har i 2007 vektlagt målrettet bruk av språkanalyser, som gir UDI et bedre grunnlag for å vurdere om asylsøkernes opplysninger om hjemsted og etnisk tilhørighet er riktige. Språkanalyser brukes spesielt i saker der det ikke foreligger identitetspapirer. I løpet av året har UDI foretatt 200 språktester, mens Politiets utlendingsenhet (PU) har gjennomført cirka 1 000.

I tilfeller hvor det er tvil om det er gitt riktige opplysninger om alder, tilbyr UDI aldersundersøkelser. Enkelte asylsøkere forklarer seg uriktig om alder for urettmessig å oppnå fordeler som er forbeholdt enslige mindreårige asylsøkere. I 2007 ble 43 prosent av de som fikk et vedtak etter å ha søkt som enslige mindreårige, vurdert til å være 18 år eller eldre på vedtakstidspunktet, og fikk derfor søknadene sine vurdert som voksne.

Det er en stor utfordring for UDI at de fleste asylsøkere kommer uten identitetsdokumenter. Det kan også være grunner til å tvile på ID-dokumenters riktighet, fordi det er kjent at de kan kjøpes, eller at myndighetene ikke har kontroll med utstedelsen.

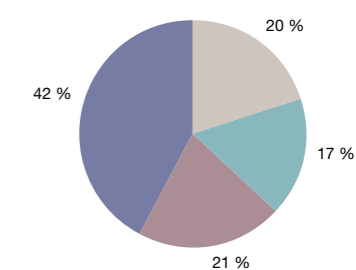
UDI undersøker ulike dokumenter og andre opplysninger i sakene. Vi samarbeider tett med utenriksstasjonene, og har spesialutsendinger for utlendingssaker som verifiserer asylsaker og rapporterer om forholdene i flere land. I 2007 har UDI hatt spesialutsendinger fast utplassert i Nairobi, Islamabad og Damaskus, og utsendinger har ved behov også reist til Teheran, Moskva og Balkanstatene.

Landkunnskap er svært viktig. Landinfo er utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon. UDI innhenter også viktig landkunnskap fra UNHCR, menneskerettighetsorganisasjoner og gjennom kunnskapsutveksling med andre land. UDI deltar av og til på fact-finding-reiser sammen med Landinfo og Utlendingsnemnda. I 2007 besøkte UDI Sri Lanka, Kina, Bangladesh og Afghanistan.

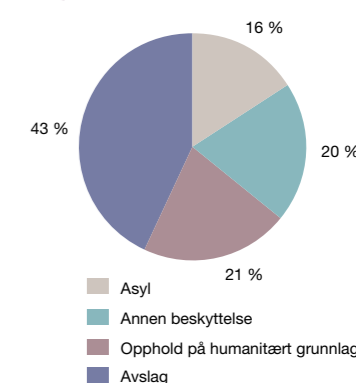
Asylsøkers forklaring

Asylsøkeren har krav på å bli intervjuet, og mange får tilbud om å skrive en egenerklæring. I asylintervjuet er det viktig at asylsøkeren får forklart seg om alle forhold som gjelder søknaden. UDI har flere års erfaring med asylintervju, og arbeider kontinuerlig for å sikre høy kvalitet. Alle intervjuerne har gode kunnskaper i intervjuteknikk, asylrett samt god land- og kulturkunnskap.

Asylvedtak i UDI i 2007

Asylvedtak i UDI i 2006

Kun realitetsbehandlede saker

Asylmottak

UDI har ansvaret for at kvaliteten i asylmottaka er god nok. I 2007 blei merksemda særleg retta mot barn og unge, retur av personar som har fått endeleg avslag på asylsøknaden, og helse, miljø og tryggleik.

Ulike mottak

Transittmottak

Den første bustaden asylsøklarane kjem til, er eit transittmottak. Der bur søklarane fram til dei har vore gjennom eit asylintervju. Transittmottaka ligg på Austlandet.

Ordinære mottak

Søklarane får tilbod om å bu i ordinære mottak mens asylsøknaden er til handsaming.

Ventemottak

Ventemottaket er eit frivillig tilbod til tidlegare asylsøklarar som har fått endeleg avslag på asylsøknaden. Det blir arbeidd for å inspirere bebuarane til å returnere til heimlandet.

Satsing på kvalitet i mottaka

Mottaka blir drivne av kommunar, frivillige organisasjonar og private selskap som har kontrakt med UDI. UDI har ansvaret for å sikre kvaliteten på mottaksdrifta. I 2007 har vi arbeidd spesielt med områda barn og unge, retur av personar som har fått endeleg avslag på asylsøknaden, og helse, miljø og tryggleik.

Mottaka er spreidde over heile landet. Ved utgangen av 2007 var det 61 statlege mottak i Noreg. Alle asylsøklarar får tilbod om å bu i mottak når dei kjem til landet, og det å bu i eit mottak er ein føresetnad for å få økonomisk støtte til livsopphald.

Ved utløpet av 2007 budde det cirka 7 600 personar i norske mottak. Av desse var 2 050 barn, og cirka 180 var einslege mindreårige.

Tilbodet i mottaka

Butida i mottak varierer, og somme bur der i fleire år. Det er derfor viktig at bebuarane har innverknad på eigen kvardag og deltek i drifta av mottaket. Deltaking i planlegging og gjennomføring av aktivitetar og informasjonsprogram kan vere med på å auke trivselen blant bebuarane og styrkje sjølvrespekten deira.

Regjeringa ønskjer å styrkje den daglege kommunikasjonen i mottaket og i lokalmiljøet, og innførte derfor 250 timar norskundervisning for asylsøklarar hausten 2007.

Barn og unge

Leik og aktivitetar kan hjelpe barn som treng å leggje bak seg vanskelege opplevingar, til å handtere ein ny, utfordrande kvardag. I 2007 blei det løyvd 5,5 millionar kroner til aktivitetar for barn i asylmottak. Midlane blei brukte til blant anna kulturaktivitetar, fritidsaktivitetar og ballbingar, både i og utanfor mottaka. I tillegg blei det arrangert verkstader i konflikthandtering for einslege mindreårige mellom 15 og 18 år.

UDI har arrangert seminar om barn og psykisk helse i alle regionar i landet. Det er blitt utvikla eit program for foreldrerettleing i samarbeid med Senter for krisepsykologi og International Child Development Programmes (ICDP). Programmet skal setjast i verk i 2008. Det blei også sett i gang kompetanseheving blant dei tilsette i mottaka i 2007.

I desember 2007 overtok barnevernet ansvaret for einslege barn og unge under 15 år. Etter kvart vil barnevernet også overta ansvaret for einslege ungdommar mellom 15 og 18 år.

Helse, miljø og tryggleik

Forholda rundt den fysiske tryggleiken i mottak blei kartlagde i 2007. Etter kartlegginga blei det sendt forslag til tiltak til Arbeids- og inkluderingsdepartementet. Det blei i 2007 etablert eit kontaktforum mellom involverte styresmakter, organisasjonane til dei tilsette og driftsoperatørar. UDI arrangerte dessutan fleire regionale konferansar om arbeidsmiljø og førebygging av vald i mottak.

Dei tilsette i mottaka følgjer opp bebuarar med særskilde behov. Slike behov kan vere skjerming frå andre bebuarar, flytting til eit anna mottak, helsetenester eller tilrettelagd

informasjon og aktivitetar. Dei tilsette samarbeider blant anna med frivillige organisasjonar, einskildpersonar, skole, helsevesen, barnevern og politi.

Førebuing til busetjing

Dersom asylsøknaden blir innvilga, skal dei tilsette i mottaket sørgje for å førebu bebuaren på busetjing i ein kommune gjennom blant anna individuelt intervju, samtalar, informasjon og aktivitetar. Regionkontora til UDI og Integrerings- og mangfaldsdirektoratet samarbeider både med kvarandre og med aktuelle busetjingskommunar om å førebu asylsøklarar på permanent opphald i Noreg.

Nordisk samarbeid

I 2007 samarbeidde UDI med dei andre nordiske landa for å samanlikne mottaksforhold for barn. Det nordiske samarbeidet skjer gjennom ei kontaktgruppe som er etablert under Nordisk utlendingsutval (sjå side 8).

Asylsøklarane i lokalmiljøet

Dei som bur i mottaka, medverkar ofte positivt i nærmiljøet. Det er særleg kulturaktivitetar og idrett som engasjerer.

Eit eksempel på at bebuarane i mottak gjerne yter noko i lokalsamfunnet, såg vi då Heimly mottak arrangerte 17. mai-feiringa i Finnsnes kommune. Arbeidet med arrangementet medverka både til å styrkje samhaldet blant bebuarane og til å auke integreringa i lokalsamfunnet – samtidig som lokalbefolkninga fekk ei flott 17. mai-feiring.

Eit anna eksempel er samarbeidet mellom UDI, Norges Fotballforbund, Sjøvegan mottak og Vasshaug skole, som førte til at det blei sett opp ein ballbinge ved Vasshaug skole. Både bebuarane og dei tilsette ved Sjøvegan mottak deltok aktivt både i førebuingane og ved monteringa av ballbingen, som er blitt ein viktig møteplass for alle i lokalmiljøet.

Retur

UDI samarbeider med politiet og ei rekkje organisasjonar for å utvikle gode rammer for utvising, og for retur av dei som ikkje får opphaldsløyve. Eit av satsingsområda i 2007 har vore å gi betre informasjon om program for frivillig retur.

Returprogram for afghanske borgarar

UDI samarbeider med politiet og IOM om retur av asylsøklarar til Afghanistan gjennom programmet Information, Return and Reintegration of Afghan Nationals to Afghanistan (IRRANA). Programmet inkluderer 15 000 kroner i reintegreringsstøtte per person, hjelp til innkvartering, reintegrering ved framkomst til heimlandet og informasjon om forholda der. Dei returnerte får også 10 000 kroner i støtte til næringsetablering, skolegang eller liknande. 31 personar returnerte frivillig gjennom IRRANA-programmet i 2007.

Frivillig retur

Dersom asylsøknaden blir avslått, må søkjaren reise tilbake til heimlandet. UDI og mottaka arbeider heile tida for å utvikle nye rutinar og metodar i returarbeidet. Det har blant anna blitt oppretta grupper for ungdom, kvinner og familiar som har fått avslag. I desse gruppene kan bebuarane snakke med kvarandre og dei tilsette i mottaket om retur og om heimlandet. I ein del barnebasar har aktivitetane vore sentrerte om heimlandet, og foreldra er blitt oppfordra til å lese barnelitteratur frå heimlandet for at barna skal halde ved like og utvikle morsmålet.

Personar som har fått avslag, men som verken reiser frivillig eller kan returnerast med tvang, må anten klare seg på eiga hand eller bu i eit ventemottak med svært nøktern standard.

UDI samarbeider med politiet og International Organization for Migration (IOM) om eit frivillig returprogram for asylsøklarar, Voluntary Assisted Return and Reintegration Programme (VARP). IOM formidlar informasjon om korleis asylsøklarane kan returnere frivillig, og hjelper dei med reisedokument og transport til heimlandet. Reiseutgiftene blir dekte av staten. I 2007 returnerte 443 personar gjennom dette returprogrammet. Fleirtalet reiste til Kosovo, Irak og Nepal.

Utvising og bortvising

Det er UDI som gjer vedtak om utvising, mens politiet førebur sakene før vedtak kan gjerast. Nær kontakt med politiet er viktig for å sikre god forståing og god saksflyt mellom etatane.

Ei bortvising er ikkje til hinder for seinare innreise, og det er derfor ei mildare reaksjonsform enn utvising. Ein utanlandsk borgar som er utvist, må reise ut av landet. Utvising er den strengaste sanksjonsforma utlendingsstyresmaktene har mot ein utanlandsk borgar. Som hovudregel gjeld utvisingsvedtaket og innreiseforbodet også dei andre Schengen-landa. Innreiseforbodet kan bli gjort varig eller tidsavgrensa, men ikkje for kortare tid enn to år. Utvising kan skje på bakgrunn av idømd straff eller brot på utlendingslova. Politiet og utanriksstasjonane sender saker til UDI for vurdering av utvising. I tillegg avdekkjer UDI også sjølv forhold som kan danne grunnlag for utvising.

Utvising av straffedømde

Utvising av straffedømde utanlandske borgarar har vore eit sentralt tema også i 2007. Det er etablert særskilde rutinar for handsaming av saker der den straffedømde overførast til vidare soning i heimlandet.

Utvising av EØS-borgarar

Utlendingslova stiller strengare krav til utvising av ein utanlandsk borgar som er omfatta av EØS-avtalen eller EFTA-konvensjonen, enn til utvising av borgarar av andre land. UDI har i 2007 arbeidd med å synleggjere regelverk og praksis på dette området, blant anna ved å gi ut retningslinjer for bortvising og utvising av EØS-borgarar.

Brudd på menneskerettighetene

Forbrytelser mot menneskers grunnleggende rettigheter er et stort problem.

UDI har i 2007 arbeidet med tiltak mot blant annet menneskehandel, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse.

Menneskehandel

Bekjempelse av menneskehandel har vært et viktig arbeidsområde for UDI i 2007. Menneskehandel kan foregå innenfor et lands grenser, men finner ofte sted i forbindelse med irregulær migrasjon. Personer som blir utsatt for menneskehandel, utnyttes blant annet som billig arbeidskraft, eller tvinges til tigging eller prostitusjon. Bakmennene bruker vold og trusler eller utnytter ofrenes sårbare situasjon.

I regjeringens handlingsplan for perioden 2006–2009, ”Stopp menneskehandelen”, er et av tiltakene en såkalt refleksjonsperiode. En refleksjonsperiode er en oppholdstillatelse som gis for inntil seks måneder til utenlandske borgere som antas å være utsatt for menneskehandel, og som ikke har annet grunnlag for lovlig opphold i Norge. I 2007 fikk 31 personer innvilget refleksjonsperiode i seks måneder.

UDI arbeider aktivt for å sikre at alle som behandler utlendingsaker, skal kunne fange opp tilfeller der det er mistanke om menneskehandel, og enkelte av UDIs intervjuere får spesialopplæring i hvordan de skal intervju ofre for menneskehandel. Ansatte i asylmottak har også fått opplæring i hvordan ofre kan følges opp på best mulig måte mens de bor i mottak. UDI arbeider tett med andre etater som politiet, barnevernet og sosial- og helsemyndighetene, for å sikre at ofre for menneskehandel får god bistand og oppfølging av det offentlige.

Tvangsekteskap

Retten til fritt å velge ektefelle er ikke en realitet for alle. UDI får stadig flere henvendelser om tvangsekteskap, frykt for tvangsekteskap og annen type æresrelatert vold. Slike overgrep er straffbare etter norsk lov, og de er en krenkelse av internasjonale menneskerettigheter.

Kompetanseteamet mot tvangsekteskap ble etablert i 2004. I 2007 ble kompetanseteamet et permanent, myndighetsbasert team med representanter fra UDI, politiet og Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir). Teamet tar imot henvendelser fra hele landet, og målet er å bidra til å øke innsatsen, kvaliteten og kompetansen på arbeidet som gjøres for å motarbeide tvangsekteskap.

I 2007 ga kompetanseteamet bistand til 195 personer. De fleste sakene meldes fra politiet, barneverntjenesten, skolen, UDI og ofrene selv. Det er jenter mellom 15 og 18 år som er mest utsatt. Henvendelsene viser at faren for å bli tvangsgiftet øker betraktelig hvis jenta tidligere har vært i konflikt med familien, eller hvis hun har fått seg kjæreste. Noen henvendelser er direkte knyttet til tvangsekteskap, andre er knyttet til frykt for dette. I tillegg kommer det henvendelser knyttet til kjønnslemlestelse og vold.

Ansvar for kompetanseteamet mot tvangsekteskap overføres til Integrerings- og mangfoldsdirektoratet fra 1. januar 2008.

Kjønnslemlestelse

UDI utarbeidet i 2007 retningslinjer for utlendingsforvaltningens håndtering av asyl- og oppholdssaker der kjønnslemlestelse kan være en aktuell problemstilling. Retningslinjene skal sikre at mindreårige jenter og kvinner som risikerer kjønnslemlestelse ved retur til hjemlandet, gis beskyttelse i Norge.

Kjønnslemlestelse innebærer et alvorlig brudd på grunnleggende menneskerettigheter. Verdens helseorganisasjon (WHO) definerer kjønnslemlestelse som alle typer prosedyrer som involverer hel eller delvis fjerning av kvinnens ytre kjønnsdeler eller annen skade på kvinnens ytre kjønnsdeler uten terapeutisk begrunnelse.

Kjønnslemlestelse er først og fremst utbredt i Afrika, men forekommer også i enkelte asiatiske land. Hvor omfattende inngrepet er, og hvordan det gjennomføres, varierer betydelig mellom etniske grupper, land og regioner. Kvinnens alder varierer også, fra én uke etter fødselen og helt opp til voksen alder, men som regel utføres inngrepet før puberteten.

“UDI skal legge til rette for et godt arbeidsmiljø”

KILDE: UDIS ETISKE RETNINGSLINJER

UDI som arbeidsplass

UDI jobbar heile tida med å rekruttere, utvikle og halde på kompetent arbeidskraft.

I 2007 styrkte vi organisasjonen med 309 nye medarbeidarar.

Rekruttering

For å rekruttere, utvikle og halde på kompetent arbeidskraft arbeider vi kontinuerleg med strategisk rekruttering, utvikling av seniorpolitikk, likestilling og mangfald. I 2007 tilsette UDI 309 nye medarbeidarar, hovudsakleg som saksbehandlarar i asyl- og opphaldsavdelingane.

For å sikre tilgangen på arbeidskraft framover sette vi i 2007 i gang eit arbeid med å marknadsføre UDI som arbeidsplass på arenaer der det finst potensielle jobbsøklarar. I den samanheng presenterte vi UDI som arbeidsplass ved Universitetet i Oslo og utarbeidde eit hefte til bedriftspresentasjonar og arbeidslivsmesser.

Seniorpolitikk

Erfarne arbeidstakarar er ein viktig ressurs, og UDI vedtok i 2007 ein seniorpolitikk som skal vere med på å gjere oss attraktive som arbeidsplass for eldre arbeidstakarar. For å halde på kontinuiteten er UDI avhengig av den kunnskapsrikdommen seniorane sit med, og vi må sørge for at den blir ført vidare og utnytta på ein god måte.

Likestilling

Mannlege og kvinnelege medarbeidarar skal

ha like sjansar til lønns- og karriereutvikling i UDI. I 2007 blei det fastsett nye, konkrete tiltak som tek omsyn til lov- og avtaleverket. Det er rekruttert fleire kvinner inn i toppleiarstillingar, og dermed har kjønnsfordelinga i dette sjiktet blitt jamnare. Det er likevel framleis skeiv kjønnsbalanse totalt sett, sidan kvinndelen i UDI utgjer om lag 70 prosent.

Mangfald

Som statleg direktorat ønsker UDI å spegle mangfaldet i befolkninga i arbeidsstokken sin. Mangfald er dessutan viktig for å løyse den samansette oppgåveporteføljen vår. Vi har derfor som mål å føre ein medviten og offensiv rekrutteringspolitikk for å auke prosentdelen av tilsette med innvandrarakgrunn. Ved utgangen av 2007 hadde 17,5 prosent av dei tilsette innvandrarakgrunn.

Kvart år skal UDI gi minst seks kvalifiserte personar med innvandrarakgrunn relevant arbeidserfaring. Ved utlysing av stillingar skal minst éin kvalifisert søkjar med innvandrarakgrunn kallast inn til intervju, og dersom det er mange kvalifiserte søkjarar med innvandrarakgrunn, skal minst ein firedel av dei som blir kalla inn til intervju, ha innvandrarakgrunn.

UDI i utlandet

Representant for UNHCR

– I 2007 var eg utplassert i Thailand i eitt år for FN's høgkommissær for flyktningar (UNHCR) gjennom såkalla sekondering. Sekondering inneber at UDI stiller personell til disposisjon for andre organisasjonar. Samtidig som sekonderinga er eit uttrykk for støtte til UNHCR, har utlendingsforvaltninga også stor nytte av at tilsette kjem tilbake med internasjonal erfaring.

Eg blei send til ein liten thailandsk by ved grensa til Myanmar. På feltkontoret var min jobb å finne flyktningar som var aktuelle for ny busetjing, intervju dei og presentere dei for eit land dei kunne busetjast i, for eksempel Noreg. Kontoret hadde ansvar for tre flyktningleirar med høvesvis rundt 46 000, 18 600 og 11 200 flyktningar. Det var eit år med mykje hardt arbeid og mykje reising rundt i leirane, men også eit veldig spennande og lærerikt år.
Cathrine Elisabeth Fari, UDI

Tilsette i UDI per 31. desember 2007

	Tilsette i alt	Kvinner	Menn
Toppleiarar	17	9	8
Mellomleiarar	36	23	13
Leiarar i alt	53	32	21
Saksbehandlarar	744	521	223
Kontortilsette	139	113	26
Til saman	936	666	270

UDI i utlandet

Spesialutsending for utlendingssaker

– Stillinga som spesialutsending for utlendingssaker til ambassaden i Teheran er ein funksjon eg har i tillegg til å vere sakshandsamar i asylavdelinga i UDI.

Arbeidsoppgåvene er i hovudsak å undersøkje informasjon i einskildsaker, særleg asylsøknader, etter oppdrag frå UDI og UNE. Eg skal også vere med på å etablere kontakt med andre lands utsendingar og representantar for nasjonale og internasjonale organisasjonar i Iran. I tillegg inneber stillinga eit ansvar for å halde kontinuerleg oversikt over forhold i landet som kan ha innverknad på norsk utlendingsforvaltning. Kor ofte og kor lenge eg reiser, er heile tida avhengig av UDIs og UNEs behov.

Sjølv om eg er kvinne og utlending, har eg aldri følt meg utrygg mens eg har vore i Iran, men det tek tid å venje seg til den strenge kleskoden, som også gjeld for ikkje-muslimar.

Kjersti Nymoen, UDI

Felles kultur i UDI

Granskinga av UDI våren 2006 gjorde det nødvendig å gå gjennom dei overordna verdiane i direktoratet. Resultatet blei både ein ny verksemdsidé og nye kjerneverdier, organisasjonsprinsipp, leiar- og medarbeidarkrav og etiske retningslinjer. Målet er at UDI skal vere ein felles kultur med felles verdier.

I både kjerneverdiene, leiar- og medarbeidarkrava og dei etiske retningslinjene møter vi det same grunnleggjande verdisynet: lojalitet til måla, effektivitet og profesjonalitet i arbeidet, respekt for brukarane og tru på at menneska i organisasjonen er den viktigaste ressursen vår.

UDI-skolen

I 2007 satsa UDI sterkt på medarbeidar- og leiarutvikling. For å utvide tilbudet av kurs og andre kompetansehevande tiltak blei UDI-skolen oppretta. UDI-skolen er samansett av fire modular:

- eittårig introduksjonsprogram for nytilsette
- kompetansetiltak for meir erfarne medarbeidarar
- intern og ekstern hospiteringsordning
- eige leiarutviklingsprogram

Vi ønskjer også å kople overordna faglege mål tettare saman med arbeidsmåla og kompetanseutviklinga til kvar einskild tilsett.

Prosjekter i UDI

UDI har i 2007 jobbet med flere prosjekter som skal sikre høy kvalitet i saksbehandlingen. Det er også gjennomført en rekke FoU-prosjekter.

Kvalitet i saksbehandlingen

Gode rutiner, jevnlig kontroll og åpenhet om vår praksis skal vere med på å sikre kvaliteten i UDIs saksbehandling. I 2007 jobbet vi derfor med flere større prosjekter som tok for seg kvalitet i saksbehandlingen.

Oppfølgingsprosjektet

Oppfølgingsprosjektet ble opprettet som følge av granskingen av UDI i 2006. Prosjektet har brukt mye ressurser på å utvikle metoder som sikrer høy kvalitet i saksbehandlingen. Flere tiltak ble satt i gang i løpet av 2007. Vi har blant annet utarbeidet kvalitetsstandarder for en rekke ulike typer saker. Med basis i de nye standardene blir nå årlige kvalitetsmålinger gjennomført, i tillegg til at det gjennomføres kvalitetsgjennomganger i alle enheter i organisasjonen hvert halvår.

Praksisprosjektet

Praksisprosjektet er en direkte konsekvens av oppfølgingsprosjektet. UDI ble pålagt av regjeringen å være mer åpne om hvilke retningslinjer saksbehandlerne følger, og åpenhet om saksbehandlingspraksis er også en sentral del av UDIs nye strategi. Praksisprosjektet skal sørge for at UDI har god styringsinformasjon, og at offentligheten får innsyn i den praksisen som følges. Målet med prosjektet er først og fremst å ivareta søkerens rettssikkerhet og sikre at like saker behandles likt.

Arbeidet vil lede frem til at UDIs praksis offentliggjøres på en ny regelverksportal på Internett våren 2008. Hovedmålgruppen for portalen er utlendingsforvaltningen og samarbeidspartnere, som for eksempel advokater, organisasjoner og presse. Portalen vil også kunne brukes av søkere som ønsker å få vite mer om UDIs praksis

FoU-prosjekter

UDIs FoU-virksomhet skal bidra til kunnskapsutvikling om ulike sider ved migrasjon. En viktig oppgave er å se på hvilke konsekvenser regelverk og praksis har for brukerne. UDI har i løpet av 2007 jobbet med flere FoU-prosjekter. Sentrale prosjekter har vært å:

- vurdere om utlendingsmyndighetene ivaretar sine forpliktelser i henhold til FNs barnekonvensjon
- sammenlikne ulike lands krav til dokumentasjon i utlendingssaker
- evaluere samarbeidet mellom UDI og utenriksstasjonene
- evaluere programmet for overføringsflyktninger
- evaluere returprogrammet til Afghanistan
- evaluere ordningen med forsterkede avdelinger i mottak
- utvikle metoder for å kartlegge personer som oppholder seg ulovlig i Norge
- vurdere kompensasjon til kommuner med ekstraordinære utgifter knyttet til beboerne i mottak

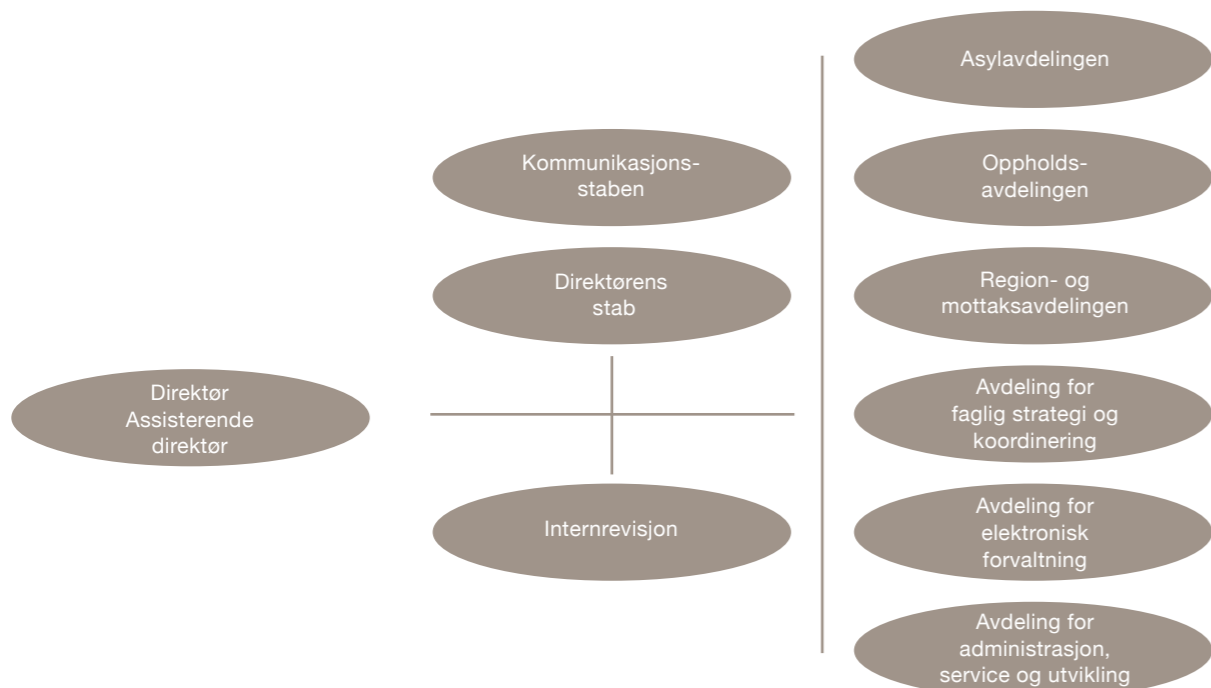
UDI har også arbeidet med et FoU-prosjekt der vi har kartlagt brukernes informasjonsbehov i forbindelse med arbeidsinnvandring. Kartleggingen viste at det var rom for forbedringer, og vi har derfor laget bedre nettsider, etablert en servicetjeneste for arbeidsgivere og opprettet et servicesenter for utenlandske arbeidstakere (se side 9 og 13).

Et FoU-prosjekt om familiebesøksvisum ble møtt med stor interesse i Schengen-landene. Prosjektet har blant annet bidratt til nye retningslinjer for pakistanske borgere som ønsker å besøke søsken i Norge.

SVAR-prosjektet

Høsten 2007 opprettet regjeringen SVAR-prosjektet, et tverrdepartementalt samarbeid mellom Arbeids- og inkluderingsdepartementet (AID), Utenriksdepartementet og Justis- og politidepartementet. Prosjektet ledes av AID.

SVAR står for "solid, vel-drevet, akseptert og rask". Formålet med prosjektet er å bedre saksflyten, kvaliteten og servicen, effektivisere ressursbruken og redusere saksbehandlingstidene i utlendingsforvaltningen. UDI har i 2007 bidratt med kartlegging og statistikk for å sikre et best mulig beslutningsgrunnlag for prosjektets videre arbeid. Frem til våren 2008 arbeides det med å fremskaffe et helhetlig beslutningsgrunnlag hvor det redegjøres for tiltak som kan iverksettes raskt, samt vurdering av andre mulige effektiviseringsområder.

Fra venstre: Stephan Mo, Frode Forfang, Ida Børresen, Astrid Aksnessæther, Hanne Jendal, Tore Dæhlin, Karl Erik Sjøholt, Anne Siri Rustad og Eva Nordvik.

UDIs avdelinger og ledere

Direktørens stab

Direktørens stab består av direktør Ida Børresen (57), assisterende direktør Frode Forfang (48), direktørens personlige assistent, en seniorrådgiver og sikkerhetssjef.

Sikkerhetssjefen bistår direktøren med å utøve god sikkerhetsledelse. Arbeidet skal ivareta sikkerheten til UDIs søkere, medarbeidere og besøkende. Direktørens stab har også ansvaret for UDIs institusjonelle kontakt med politiet.

Internrevisjonen er en objektiv og uavhengig funksjon som er organisert i en egen stabsenhet og underlagt direktøren. Internrevisjonen bistår ledelsen i å utøve god virksomhetsstyring for å forbedre UDIs drift.

Asylavdelingen

Asylavdelingen ledes av Hanne Jendal (45) og har som hovedoppgave å behandle søknader om asyl. Underliggende enheter har ansvar for ulike landregioner. Avdelingen arbeider med sakslogistikk, tilrettelegger og gjennomfører intervjuer av asylsøkere, rekrutterer og kvalitetssikrer tolker, er med på å utvikle regelverket på asylfeltet og har ansvaret for arbeidet med overføringsflyktninger.

Oppholdsavdelingen

Oppholdsavdelingen ledes av Karl Erik Sjøholt (41) og har som hovedoppgave å behandle søknader etter utlendingsloven og statsborgerloven, med unntak av søknader om asyl. Avdelingen arbeider også med regelverksutviklingen på feltet, og har ansvaret for familieinnvandring, visum, reisedokumenter, statsborgerskap, bosetting og adopsjon. I tillegg har avdelingen egne enheter som jobber med arbeidsinnvandring, søknader etter EØS-regelverket og utdannings saker.

Region- og mottaksavdelingen

Region- og mottaksavdelingen ledes av Anne Siri Rustad (58) og har ansvar for en rekke oppgaver knyttet til driften av statlige transittmottak, ventemottak, ordinære mottak, avdeling for enslige mindreårige asylsøkere, forsterkede avdelinger og tiltak for retur og tilbakevending. I tillegg til avdelingsledelsen i Oslo består denne avdelingen av regionkontorer i Bergen, Narvik, Kristiansand, Oslo, Trondheim og Gjøvik.

Avdeling for faglig strategi og koordinering

Avdelingen for faglig strategi og koordinering ledes av Stephan Mo (40) og tar hånd om strategiske oppgaver i samarbeid med de andre avdelingene. Dette omfatter blant annet utredninger, utvikling av regelverk og innspill til lover og forskrifter.

Avdelingen har en egen enhet som har ansvar for internasjonale og generelle saker, og som sørger for at nasjonale regler og praksis samsvarer med internasjonale plikter. Videre har avdelingen ansvaret for formidling av regelverk i UDI gjennom Regelverksportalen og til utenriktjenesten gjennom Migration Portal. Avdelingen utvikler statistikk innenfor de områdene UDI forvalter, og leverer månedlige produksjonsrapporter og løpende interne og eksterne statistikkrapporter.

Avdeling for elektronisk forvaltning

Avdelingen for elektronisk forvaltning ledes av Tore Dæhlin (53) og har ansvar for drift av UDIs informasjonssystemer og forvaltning og utvikling av utlendingsforvaltningens felles fagsystemer. Avdelingen jobber også med overordnede strategier og utviklingsplaner på IKT-området og oppfølging av planer for gjennomføring av større prosjekter og programmer. Siden UDI er systemeier for flere sentrale saksbehandlingssystemer i hele utlendingsforvaltningen, har avdelingen i tillegg et særskilt ansvar for å ivareta den totale systemporteføljen.

Avdeling for administrasjon, service og utvikling

Avdelingen for administrasjon, service og utvikling ledes av Astrid Aksnessæther (43) og har ansvar for personalpolitikk, organisasjonsutvikling, kompetanseutvikling, fagforeningsrelasjoner, arbeidsrett, tariffavtaler og helse, miljø og sikkerhet. Videre har avdelingen ansvar for lønns- og personaladministrasjon, regnskap, budsjett, virksomhetsstyring og arkivfaglige tjenester for utlendings sakene. Avdelingen har også ansvaret for innkjøp, drift av bygningsmasse, kontorutstyr og NOARK-arkivet. I tillegg drifter avdelingen sentralbord, skrankefunksjoner, servicesenteret og opplysningstjenesten.

Kommunikasjonsstaben

Kommunikasjonsstaben ledes av fungerende kommunikasjonssjef Eva Nordvik (58) og har ansvar for allment kommunikasjonsarbeid og service rettet mot mediene, samfunnet og brukere. Kommunikasjonsstaben samordner generelle informasjonsspørsmål og utvikler kommunikasjonsstrategier. Staben er også ansvarlig for UDIs publikasjoner og grafiske profil og har det redaksjonelle ansvaret for udi.no, UDIs intranett og portalen "Ny i Norge". Service og internkommunikasjon er også sentrale arbeidsområder.

Økonomi

Budsjett

Stortinget vedtek kvart år UDIs budsjett, og Arbeids- og inkluderingsdepartementet (AID) stiller budsjettet til disposisjon gjennom eit tildelingsbrev. I tillegg til budsjett for direktoratet blir det løyvd midlar til drift av asylmottak og til visse tilskotsordningar.

Stortinget løyvde 1 253 millionar kroner til UDI i 2007. Saman med overføringar frå 2006, løyving i St.prp. nr. 56 og 69 (2006–2007), kompensasjon for lønnsoppgjeret og tilleggsløyvinga i St.prp. nr. 12 (2007–2008) blei budsjettet for 2007 på 1 468 millionar kroner. Dette var ein svak auke på om lag 10 millionar kroner i løyvingane til UDI samanlikna med 2006.

Rekneskap

UDI fører rekneskap i samsvar med det statlege økonomiregelverket. Dette inneber blant anna at kontantprinsippet er nytta ved periodisering av inntekter og utgifter. Det vil seie at alle utgifter, uavhengig av type, blir rekneskapsførte det året dei blir utbetalte. Det blir derfor ikkje utarbeidd balanseoversikt for verksemda i vanleg forstand.

Driftsutgifter

Rekneskapen for 2007 viser at det blei brukt 519 millionar kroner til drift av UDI. Lønnsutgiftene utgjorde om lag 300 millionar kroner etter refusjonar. Rekneskapstalet er eit netttotal etter at sjuke- og fødselsrefusjonar og refusjonar frå Integrerings- og mangfaldsdirektoratet (IMDi) er blitt trekte frå. UDI driftar ein del administrative funksjonar for IMDi, og refusjonane representerer dei utlegga som UDI har hatt i samband med desse administrasjonsoppgåvene.

Driftsutgifter for asylmottak

Både private og kommunale driftsoperatørar kan drive asylmottak, og driftskontrakt blir inngådd etter konkurranse. Alle driftsutgifter og utgifter til nødvendig livsopphald for bebuarar blir dekte over direktoratets budsjett. Prisen for kvar mottaksplass har i gjennomsnitt endra seg lite samanlikna med 2006 og ligg på rundt 115 000 kroner i året per bebuar. Gjennomsnittsprisen per bebuar i 2006 var rundt 110 000 kroner. Samla utgifter under denne posten utgjorde 836 millionar kroner i 2007, mot 930 millionar kroner i 2006, altså ein reduksjon på omtrent 11 prosent.

Regnskap

Regnskap (tall i 1 000 kroner)	2006	2007
Driftsutgifter UDI, fratrukket syke- og fødselsrefusjoner og IMDi-refusjoner	378 822	519 424
Herav lønn fratrukket syke- og fødselsrefusjoner og IMDi-refusjoner	238 791	299 606
Øvrige driftsutgifter fratrukket IMDi-refusjoner	140 031	219 818
Driftsutgifter statlige mottak	930 333	835 530
Herav pengestøtte til beboere	241 025	194 961
Herav driftsutgifter mottak	682 055	634 285
Herav driftsutgifter ordinært	7 253	6 284
Spesielle driftsutgifter, tolk og oversettelse	20 492	25 159
Herav lønn og godtgjørelse	15 243	15 336
Tilbakevendning av flyktninger	10 501	14 203
Herav individuell støtte	556	345
Herav prosjekter / lokal støtte	9 945	13 858
Større utstyranskaffelser og vedlikehold, utreisesenter	451	191
Kunnskapsutvikling, migrasjon	2 367	6 641
Transport av flyktninger / reiseutgifter til og fra utlandet	6 923	9 003
Integreringstilskudd	-	3 031
På vegne av Justis- og politidepartementet	1 073	1 180
På vegne av Utenriksdepartementet	295	-
Sum	1 351 257	1 414 362

Regionkontor Indre Østland

Postboks 1253, 2806 Gjøvik

Besøksadresse:
Storgata 10, 2815 GjøvikTelefon: 61 14 65 00
Telefaks: 61 17 08 95
61 17 57 14Fylker: Buskerud, Hedmark,
Oppland, Østfold**Regionkontor Midt-Norge**

7005 Trondheim

Besøksadresse:
Peter Egges plass 2
7005 TrondheimTelefon: 73 89 24 00
Telefaks: 73 89 24 01Fylker: Møre og Romsdal,
Nord-Trøndelag, Sør-Trøndelag**Regionkontor Sør**Postboks 647
4666 KristiansandBesøksadresse:
Slottsquartalet, Tordenskjolds-
gate 9, 4612 KristiansandTelefon: 38 10 60 60
Telefaks: 38 02 04 80Fylker: Aust-Agder, Telemark,
Vest-Agder, Vestfold**Regionkontor Vest**

Postboks 4048, 5835 Bergen

Besøksadresse:
Bugården 8, 5003 BergenTelefon: 55 30 09 99
Telefaks: 55 30 09 88Fylker: Hordaland, Rogaland,
Sogn og Fjordane**Regionkontor Nord**

Postboks 683, 8508 Narvik

Besøksadresse:
Havnegaten 28, 8514 NarvikTelefon: 76 96 58 10
Telefaks: 76 96 58 39Fylker: Finnmark, Nordland,
Troms**Regionkontor Oslo**Postboks 8108 Dep.
0032 OSLOBesøksadresse:
Torggata 26–28, 0183 OsloTelefon: 23 35 15 00
Telefaks: 23 35 15 80

Fylker: Akershus, Oslo